

ಶ್ರೀರಾಮಪುರ, ದಂಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೆಂದು ಅಂದಿನವರು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಹಿಂದಿ ಹೇರಿಕೆ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿ'ಯು ತಮಿಳು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಳವಳಿಯ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಕಳಗನ ಬಾವುಟಗಳು ರಾರಾಜಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಒಂದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಹೇರಿಕೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳ ಎದುರು ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿ ತೊಡೆತಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು.

ಅರವತ್ತರ ದಶಕದ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗೆ ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಮ. ರಾಮಮೂರ್ತಿ, ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಮೈ.ಸು. ನಟರಾಜ, ಮೈ.ಸು. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್, ಕರ್ಲಮಂಗಲಂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಬಿ.ನಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮ, ಎಂ.ವಿ. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್, ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್ ಅವರಂತಹ ನಾಯಕರುಗಳು ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಅದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಮೋತ್ಸವದ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ, ಪರಭಾಷಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಡಬ್ಬಿಂಗ್ ಆಗುವುದು ನಿಷೇಧವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ, ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗಾರರು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ - ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ (ಚಂಪಾ) ಅವರಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳೂ, ಕವಿಗಳೂ, ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದರು. ಕನ್ನಡ ಪಕ್ಷದ ಬಾವುಟವಾದ ಹಳದಿ ಕೆಂಪಿನ ಬಾವುಟ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗುರುತಾದದ್ದೂ, ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವವು ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಆಚರಿಸುವ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದೂ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ.

ಚಳವಳಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪರಭಾಷಿಕರ ಆರ್ಭಟ ತಗ್ಗಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಭಾವ ಹಿಗ್ಗಿತು. ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅತ್ತ ಬೆಳಗಾವಿಯಂತಹ ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಿನ ಮರಾಠಿ ಮಂದಿಯ ದಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಬಲಗೊಂಡಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರತಿರೋಧ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. 'ಕನ್ನಡಮ್ಮ' ಪ್ರತಿಕೆಯ ಮಹದೇವ್ ಎಸ್. ಟೋಪ್ಪಣ್ಣನವರ್, ಪತ್ರಕರ್ತರಾದ ಅಶೋಕ್

ಚಂದರಗಿ, ಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯರು ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪಂಜನ್ನು ಆರದಂತೆ ಕಾಪಿಟ್ಟರು.

ಹೋರಾಟದ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು. ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯಮಗಳಾದ ಎಚ್‌ಎಎಲ್, ಬಿಇಎಲ್, ಬಿಬಿಎಸ್‌ಇಎಲ್, ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್, ಎಚ್‌ಎಂಟಿಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕನ್ನಡದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದವು.

ಕನ್ನಡದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ತೋಳ್ಳಲವನೂ ತೋರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದು 'ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಅಭಿಮಾನಿ ಸಂಘ'ವು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಿನ ಪರಭಾಷಿಕರ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಾಕಿತು. ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆಫೋಲಿಕ್ ಕ್ರೈಸ್ತರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ

ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಕನ್ನಡ ವೇದಿಕೆಗಳ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಸಂಘಟನೆಗಳಿಗೊಂದು ಹೋರಾಟದ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಶಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಜಾಣಗಿರೆ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ರಾ.ನಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರಂತಹ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿ

ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯು ಕಥನದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹೋರಾಟ ಮೈದಳಿಯಿತು. ಅದುವೇ 'ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿ'. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ, ಕನ್ನಡದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಭಾಷಾಪಠ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿಯು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗದ ದಿಗ್ಗಜರ

ನಾಡೊಂದರ ಏಳಿಗೆ ಅದರ ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಂದಿನ ಹೊಸಕನ್ನಡ ತಲೆಮಾರು ಅರಿತಿದೆ. ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಆಯುಷ್ಯ, ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ತಲಾದಾಯಗಳಂತಹ ಅಂಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡನಿಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು; ಇಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ, ಖಾಸಗಿ, ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಿತ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿಗೆ, ಹಿಂದಿ ನಿಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉನ್ನತ ನೈತಿಕತೆಯ ನಿಲುವನ್ನು ಯುವ ಕನ್ನಡಿಗ ಆಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.